

اولین همایش ملی گردشگری، جغرافیا و محیط زیست پایدار

محل برگزاری دانشکده شهید مفتاح همدان

۳۰ آبان ۱۳۹۲

توان سنجی اکولوژیکی حوضه آبریز گلمکان به منظور پهنه بندی اکوتوریسم

زهرا علیجانی^۱، سعید رویین تن، سمیه بختیاری، ملیحه رضانی

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه ریزی روستایی دانشگاه خوارزمی

Zahra.aliyani@ut.ac.ir^۱

^۲ دانشجوی کارشناسی ارشد برنامه ریزی آمایش سرزمین دانشگاه تهران

s.roeintan.geo@ut.ac.ir

دانشجوی کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه ریزی روستایی دانشگاه خوارزمی

Iriyana_s_1987@yahoo.com

دانشجوی کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه ریزی روستایی دانشگاه خوارزمی

Ramzani.kh_r@yahoo.com

اولین همایش ملی گردشگری، جغرافیا و محیط زیست پایدار

محل برگزاری دانشکده شهید مفتاح همدان

۳۰ آبان ۱۳۹۲

چکیده :

اکوتوریسم یکی از بهترین فعالیت های اقتصادی در نقاط مختلف جهان است. اکوتوریسم گردشگری با هدف مشاهده و مطالعه طبیعت بکر، حیات وحش و فرهنگ های مختلف و نیز رسیدن به آرامش در محیط طبیعی تعریف شده است. اکوتوریسم فرصت بسیار مناسبی در اختیار بازدید کنندگان قرار می دهد تا نسبت به چگونگی محافظت از طبیعت و فرهنگ های محلی آگاه شوند. توسعه اکوتوریسم منجر به ارتقا فرهنگ استفاده پایدار از منابع طبیعی و کاهش تهدیدات جوامع زیستی می شود. بررسی جاذبه های بوم شناختی قابل سرمایه گذاری در ایران بیانگر آن است که در کشورمان، اکوتوریسم یک منبع اقتصادی کم نظیر اما رها شده می باشد. پژوهش حاضر در صدد بررسی و توان سنجی اکولوژیکی حوضه آبریز گلمکان به منظور توسعه و پهنه بندی اکوتوریسم می باشد. منطقه مورد مطالعه دارای توانها و منابع محیطی چون آب کافی، خاک حاصل خیز، شرایط اقلیمی مطلوب، پوشش گیاهی و پدیده های طبیعی و انسانی، جاذب گردشگری می باشد. روش تحقیق در این پژوهش توصیفی - تحلیلی و با استفاده از نرم افزار GIS می باشد. بدین منظور لایه های اطلاعاتی مورد نیاز شامل: نقشه های درجات و طبقه های شیب، سطوح ارتفاعی، لیتولوژی و گسل، لایه های زمین لغزش، پوشش زمین و راهها، جهت تلفیق و هم پوشانی لایه های اطلاعاتی در محیط GIS و پهنه بندی موارد بررسی تعیین گردید و در انتها نقشه اکوتوریسم متمرکز تهیه گردید. نتایج حاصل از یافته ها نمایانگر آن است که ۵۷ درصد از پهنه مورد مطالعه پتانسیل لام برای توسعه انواع فعالیت های اکوتوریسم را دارد.

واژگان کلیدی: توان اکولوژیکی، اکوتوریسم، سیستم اطلاعات جغرافیایی، پهنه بندی، حوضه آبریز گلمکان

(۱) مقدمه :

در شرایطی که قرن بیستم به پایان رسیده است هنوز توسعه برخی استان ها با مسائل و چالش های متعددی مواجه است چرا که؛ راهبردهای گذشته در زمینه توسعه نواحی موفقیت آمیز نبوده و نتوانسته اند مسائلی همچون فقر، اشتغال، بهداشت، امنیت غذایی و پایداری محیط زیست را تامین کنند. این راهبردها در توزیع منافع حاصل از رشد و توسعه نیز موفق نبوده و سبب ایجاد مشکلات متعددی برای نواحی، به خصوص نواحی روستایی شده اند، یکی از راهبردهایی که اخیرا در اغلب کشورهای جهان مورد توجه قرار گرفته، توسعه و گسترش گردشگری می باشد. (قادری، ۱۳۸۳، ص ۳۶) بخش بسیار مهمی از فعالیت های جهانگردی در